

Over het broeden van de
KUIFEEND
 in de AW.duinen in 1972

Onderstaande grafiek geeft een duidelijk -zij het globaal- beeld van de start van de broedperiode in de AW.duinen. Evenals in andere delen van West en Midden Europa schijnt de soort hier nauwelijks vóór half mei tot broeden te komen (vgl. Handbuch der Vögel Mitteleuropas deel 3). Er zijn weliswaar enkele malen ♀♀ met kleine pulli tegen eind mei of begin juni aangetroffen (bijv. 2-6-1964), hetgeen wijst op een begin van broeden in de eerste dagen van mei, maar zolang dit uitzonderingen zijn komt dit in een globale grafiek als de onderhavige niet tot uitdrukking.

In de periode vlak vóór begin van broeden scheen er al een duidelijk ♂-overschot te bestaan (53% ♂♂ tegenover 47% ♀♀) dat min of meer stabiel was in de periode van eind maart tot ongeveer half mei. In 1964, toen ik soortgelijke tellingen in de AW.duinen verrichtte, bestond dit ♂-overschot -hoewel wat minder geprononceerd- in dezelfde periode eveneens (51% ♂♂ tegenover 49% ♀♀).

De start van de broedperiode werd toen niet op deze wijze vastgelegd. Wel werd toen gevonden dat eind mei het percentage ♂♂ in de groepjes Kuifeenden op open water tussen 60 en 63 % schommelde, hetgeen in de eerste helft van juni steeg tot 76% (geen rekening houdende met de waargenomen ♀♀ met pulli). Wellicht was er in dat jaar dus een iets latere start van broeden.

Beide series geven aan dat ook in de top van de broedtijd een zeker percentage ♀♀ als niet broedend wordt waargenomen. Wanneer er 75% ♂♂ worden genoteerd betekent dit dat er van elke 100 Kuifeenden 25 niet-broedende ♀♀ zijn. Wanneer alle ♀♀ niet broeden zou dit aantal

$$\frac{47}{53} \times 75 = 67$$

moeten zijn (rekening houdend met een "natuurlijke" sex-ratio van 53-47 zoals boven vermeld). Er broeden dus ca. 42 ♀♀ wel, ofwel ca. 63% van de aanwezige ♀♀. De oorzaken van niet-broeden van ca. 37% van de aanwezige ♀♀ kunnen verschillend zijn. Verstoring van de vogels van het wel aanwezige nest is hiervan biologisch het minst interessant en -in de rust van de infiltratiegebieden- kwantitatief stellig het minst

belangrijk, zo niet te verwaarlozen. Verstoring van het legsel zelf kan een tweede faktor zijn, eventueel van meer betekenis, maar kwantitatieve gegevens ontbreken mij voorlopig nog.

Als derde faktor (en waarschijnlijk de belangrijkste) rest nog het percentage eerste-jaars vogels dat niet broedt (volgens Handbuch der Vögel Mitteleuropas: "Viele, aber wohl nicht alle, brüten zu Ausgang des 1. Lebensjahres"). Speciaal de ♀♀ zouden eerst met twee jaren geslachtsrijp zijn (deel 3, p. 129).

J. Walters

Vespucistraat 83'', Amsterdam-W.

